

Hol Párizzsá, hol Rómává alakul az Andrássy út. Hol Párizzsá, hol Rómává alakul az Andrássy út. Steven Spielberg forgat Budapesten. Filmes körök szerint megélné a kereslet Magyarország iránt. Az állam az idén eddig körülbelül 700 millió forint adókedvezménnyel támogatta a filmforgatásokat. Az [origo] utánajárt annak, hogy hogyan lehet Magyarországra csalni a mozisokat, mitől lehet jó üzlet az, ha valaki hazánkban forgat filmet. A budapestiek számára elsősorban a forgalomkorlátozások és a hol Rómává, hol Párizzsá alakuló Andrássy út jelzi, érezhetően megélné a filmesek érdeklődése Magyarország iránt. Lapértésülések szerint Steven Spielberg rendező most forgó München című filmjének készítés közben, körülbelül 20 millió dollárt azaz valamivel több, mint négymilliárd forintot hagy Magyarországon. Spielberg azonban nincs egyedül: az utóbbi évben egyre több filmes lát jó lehetőséget Magyarországon. A külföldi filmkészítők számára az első szempont: Jó befektetés-e a mozi? Hiába a megfelelő, patinás környezet, a felkészült gárda, és az infrastrukturális háttér, ha a filmet, mint befektetést nem sikerül becsalogatni a piacra. A környező országokban - elsősorban Csehországban - a rendszerváltás után komoly üzletet láttak a külföldi filmekben. Prágában számos híres darabot forgattak, például az Amadeust, a Mission Impossible-t. Itt adott volt minden: megfelelő gazdasági környezet, kellőképpen díszletszerű óváros. Később, a bővülő filmes befektetések hatására kiépült egy olyan infrastrukturális háttér, amely a legextrémebb hollywoodi stúdióigényeket is kielégíti. Ezt kellene Magyarországnak felülmúlni. Adókedvezménnyel csábítják a filmeseket. A 2003-as filmtörvény elsősorban a kedvező gazdasági környezettel igyekezett új életet lehelni az itthoni filmiparba. A filmtörvény a befektetők számára legszimpatikusabb vonása az, hogy a Magyarországon filmbe forgatott pénz 20 százalékát adókedvezményként vissza lehet igényelni. A hazai társaságok kétféleképpen húzhatnak hasznot a filmgyártásból. A filmtörvény lehetőséget kínál, hogy a produkció csendestársa magyar befektető legyen, de ko-producerként részt is vehet a film elkészítésében. Az első 16, míg a második 8 százalékos profitot ígér. A kedvezményt azok a társaságok vehetik igénybe, amelyek egy Magyarországon készített film gyártását támogatják. A társaságok a film magyarországi költségeinek 20 százalékát finanszírozhatják adómentesítésként céljából. A társaság a befektetett összeg 100 százalékával csökkenti adóját, és 50 százalékával az adóalapját, így tehát, amikor adózásra kerül a sor, a filmtörvénynek köszönhetően a befektetett összeg 16 százalékával kevesebb adót kell fizetnie, ezt mint hasznot könyvelheti el. Az adókedvezmény-igazolásokat a Nemzeti Filmiroda adja ki a befektetőknek. A filmiroda 2004 júniusában kezdte meg a működését. "Tavaly és idén június között 91 esetben állítottunk ki adóigazolási határozatot" - nyilatkozta az [origo]-nak Dr. Taba Miklós, a Nemzeti Filmiroda igazgatója. Taba szerint összesen 10-11 milliárd forintot költöttek a filmek idén eddig Magyarországon. Az állam a tavalyi évben 632, míg idén eddig körülbelül 700 millió forint adót juttatott vissza a filmgyártásba beszálló magyar cégeknek. Taba Miklós elmondta: a konstrukció nem csak az bér munkát végeztetőknek jó: erősíti a magyar részvétellel készülő koprodukciónkat is. "Hirtelen változtak meg a viszonyok: egy új iparág van születőben" - jellemzi a helyzetet a Nemzeti Filmiroda igazgatója. A külföldi filmeknek tehát nem kell mást tenniük, mint megtalálni a megfelelő magyar befektetőt, aki beszáll a produkcióba, az adókedvezményeknek köszönhetően ez 20 százalékkal csökkenti a film előállításának költségeit. A konstrukció működni látszik. Zachar Balázs az Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Audiovizuális Főosztályvezetője szerint a külföldi filmek 10 milliárd forintot hagytak Magyarországon idén. Ebben olyan költségek szerepelnek, mint a stúdióbérlés, a szállítás, de benne van a stáb szállása és étkeztetése is. "Amikor megtörtént a törvénymódosítás, nyilvánvaló volt, hogy boom lesz" - nyilatkozta az [origo]-nak Zachar.

Szombati András, a Concorde Filmfinanszírozási Alap igazgatója szerint is körülbelül 10 milliárd forintot költenek el idén a külföldi filmesek. Bővíteni kell a filmes infrastruktúrát Zachar Balázs úgy véli, Magyarországnak most az infrastruktúrában kell erősítenie. A jelenleg hazánkban forgatott nagy külföldi produkciók szinte a teljes magyar szakembergárdát foglalkoztatják. Ahhoz azonban, hogy még több filmes jöjjön Magyarországra, olyan stúdiókat kell építeni, amelyek a legigényesebb hollywoodi rendezőknek is megfelelnek. Az állam közvetlen módon nem vesz részt az infrastruktúra fejlesztésében, de a beruházásokat megpróbálja ösztönözni. Ez a folyamat már el is kezdődött: elég csak Andrew Vajna és Demján Sándor nevével fémjelzett, hatalmas etyeki filmgyárépítésre gondolni. Taba Miklós szerint nem titok, hogy egyelőre kevés a rendelkezésre álló stúdiótér és az angolul beszélő profi stáb. Az infrastruktúra hiányosságain próbál segíteni a magyar Fejlesztési Bank filmes infrastrukturális beruházásokat támogató hosszú távú kedvezményes hitelével. Az MFB a "Sikeres Magyarországért" vállalkozásfejlesztési program keretében nyújt kedvezményes hitelt egymilliárd forintig, évi 4 százalékos kamatra, maximum 15 évre. A hitel felvételéhez - kulturális beruházásról lévén szó - a hitelösszeg 15 százalékával kell rendelkezni. A Concorde szintén a filmes környezet fejlesztését látja a következő lépésnek. Eddig 30-35 nagyobb külföldi produkcióhoz szereztek magyar befektetőket. Az üzlet mostanra olajozottan működik: elsősorban nagyvállalatok használják a filmforgatásokat arra, hogy csökkentsék adóalapjukat. Szombatiék tapasztalatai szerint elsősorban európai koprodukciók társulnak magyar befektetőkkel. Az amerikai filmesek megpróbálják "házon belül" intézni a dolgokat, vagyis olyan amerikai vállalatokat keresnek, amelyek Magyarországon is rendelkeznek cégekkel. Zachar Balázs szerint 1-1,5 évbe telik amíg Magyarország véglegesen bekapcsolódik a nemzetközi filmes vérkeringésbe. Az mindenképpen pozitívum, hogy a filmtörvény határozatlan időre hirdette meg az adókedvezményt. Az osztályvezető szerint Magyarország, mint helyszín, Hollywoodban jelenleg az elsők között szerepel, ha szóba kerül egy Kelet-Európai forgatás. Barsi Szabó Gergely